

משמעות הבקשות של אסתר ומרדכי

הקדמה

אנו חוגגים את פורים כזיכרון לנס שנעשה לעם היהודי בזמן המלך אחשוורוש, כאשר התבטלה גזרת המן הרשע, והרגו היהודים את אויביהם. חג הפורים נקבע לדורות לאחר בקשות אסתר ומרדכי לציין יום זה באופן מיוחד, כפי שמתבטא במצוות חג הפורים המיוחדות.

פירוש

בתלמוד הבבלי, במסכת מגילה מופיעות שתי בקשות של אסתר המלכה מהחכמים:
 א. שיקבעו את יום י"ד וט"ו אדר ליום טוב בו יקראו את סיפור הפורים בכל שנה:
 "שלחה להם אסתר לחכמים - **קבעוני** לדורות."
 ב. אסתר ביקשה שיכתבו את המגילה, שנקראת על שמה, ושתהיה חלק מהתנ"ך:
 "שלחה להם אסתר לחכמים - **כתבוני** לדורות"
 בקשות אלו באו מאסתר בלבד, ללא השתתפות מרדכי.

בתלמוד ירושלמי, במסכת מגילה נאמר שמרדכי ואסתר ביקשו **ביחד** לקבוע כתקנה את ימי הפורים בכל שנה:
 "מרדכי ואסתר כתבו אגרת ושלחו לרבותינו שכן אמרו להם מקבלין אתם עליכם שני ימים הללו בכל שנה..."
 ואכן חז"ל קבלו את כל בקשותיהם של מרדכי ואסתר וקבעו שפורים יהיה חג לדורות, שהמגילה תכנס לספר התנ"ך ויקראו אותה בכל שנה בחג הפורים.

השאלה המרכזית

כיצד יתכן שמרדכי ביקש מהחכמים לקבוע רק את תקנת ימי הפורים ולא את קריאת וכתובת המגילה?
 והרי מרדכי היה חבר בסנהדרין שהסכים לבקשות אסתר, ויכול היה גם להשתתף בבקשה זו ביחד עם אסתר.

הקדמה לביאור

מרדכי ואסתר עסקו בשתי דרכים לביטול הגזירה:
 • **מרדכי** – עסק בצד הרוחני.

הוא עורר את היהודים לחזור בתשובה, להוסיף בלימוד התורה ולהתפלל לה' שיבטל את הגזירה. ולכן עיקר הנס בפורים אצלו היה "הניצחון הרוחני של ישראל" – חזרתם בתשובה באופן כזה שהביא אותם ל-"קיימו מה שקבלו כבר" במתן תורה. ולכן רצה מרדכי שפורים יהיה אסור במלאכה בדומה ליום הכיפורים. כלומר שיום הפורים יהיה יום רוחני כל כך המוקדש להתמסרות לענייני הנפש. אסתר אמנם ביקשה לכנס את כל היהודים ולצום, אך מי שעשה זאת בפועל היה מרדכי.

• **אסתר** – עסקה בגשמיות, בדרכי הטבע. היא ערכה סעודה לאחשוורוש והמן, ודיברה עם אחשוורוש כדי לשכנעו לבטל את הגזירה. לכן עיקר הנס אצל אסתר התבטא בגופם של ישראל – הצלה גשמית כפשוטה.

משמעות הבקשות של אסתר ומרדכי

הביאור

כעת ניתן להבין את בקשות אסתר ומרדכי.

מרדכי - שעסק בצד הרוחני, ביקש רק את הבקשה שיקבעו את ימי הפורים ליום חג.

כלומר ליום רוחני שנועד למחשבה ולהודאה לה' על הניסים שעשה לו.

אמנם יש ביום החג יש מצוות מעשיות, אך מטרתם היא להביא את האדם למחשבה על מהות הנס.

• זיכרון הנס – במחשבה.

אסתר - שהתעסקה בצד הגשמי ובהצלת הגוף הגשמי ביקשה שיכתבו ויקראו את המגילה.

כלומר שיכתבו עם נוצה גשמית על קלף גשמי את המגילה ושיקראו אותה בפועל בגשמיות, בקול רם.

• זיכרון הנס – בדיבור (קריאת המגילה), ובמעשה (כתיבת המגילה)

ההוראה לחיים

'אסתר' היא מלשון 'הסתר' - כלומר מצב של העלם והסתר, אך בפנימיותה היא נעלית לגמרי מההסתר.

ולכן הצליחה להפוך את מה שהיה נראה כחושך גמור לאור גדול לדורי דורות.

כל יהודי צריך לדעת שבפנימיותו הוא נעלה מההסתר, ולכן גם אם הוא נמצא במצב של 'הסתר' וחושך,

אין הוא צריך לפחד מכך כלל. לא רק שהוא יכול להתגבר על ההסתר, אלא בכוחו להפוך את החושך לאור.